

Natuurtoets: “Sloop en nieuwbouw terrein Brediushal”

Gemeente Amsterdam

- Inventarisatie natuurwaarden
- Beoordeling t.a.v. natuurwetgeving

Rapport
01/167 AFO

Titel en subtitel
Natuurtoets: Natuurtoets: "Sloop en nieuwbouw
terrein Brediushal"

Amsterdam

Auteur(s)
drs. C. Venhuis

Opdrachtnemer
AFO Advisering & Flora- en faunaOnderzoek
Limmerweg 46
1935 AM Egmond-Binnen

www.afo-onderzoek.nl
e-mail: info@afo-onderzoek.nl

Opdrachtgever(s)
Gemeente Amsterdam

Datum publicatie: december 2008

© **AFO** Advisering & Flora- en faunaOnderzoek, 2008

Natuurtoets: "Sloop en nieuwbouw terrein Brediushal"

Amsterdam

- Inventarisatie natuurwaarden
- Beoordeling t.a.v. natuurwetgeving

C. Venhuis

AFO Advisering & Flora - faunaOnderzoek
Rapport 167

Egmond-Binnen, december 2008

Inhoudsopgave:

1 INLEIDING	4
2 AANPAK	5
3 ONDERZOEKSGBIED	6
4 BESCHRIJVING INGREEP	7
5 WETTELIJK KADER	9
6 TOETSINGSKADER	10
6.1 GEBIEDSBESCHERMING	10
6.2 FLORA- EN FAUNAWET	10
6.3 CONCLUSIE TOETSINGSKADER	10
7 AANWEZIGE NATUURWAARDEN IN RELATIE TOT HET TOETSINGSKADER	11
7.1 VELDBEZOEK	11
7.1.1 <i>Flora</i>	11
7.1.2 <i>Fauna</i>	11
7.2 TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	12
7.3 CONCLUSIE	13
8 EFFECTBEOORDELING RELEVANTE SOORTEN	14
9 CONSEQUENTIES T.A.V. DE NATUURWETGEVING	15
9.1 FLORA- EN FAUNAWET	15
9.2 FAUNA	15
10 AANBEVELINGEN	16
BIJLAGE 1: FOTO-IMPRESSIE PLANLOCATIE	17

Samenvatting

- De voorliggende Natuurtoets werd verricht ten behoeve van de voorgenomen sloop en nieuwbouw op het terrein van de Brediushal, te Amsterdam. De Brediushal wordt gesloopt evenals enkele aangebouwde ruimten. Hiervoor in de plaats komt een gebouwencomplex waarin zowel sport- als woonfunctie aanwezig zullen zijn.
- Als relevant toetsingskader voor deze Natuurtoets werd vastgesteld: de Flora- en faunawet.
- Er werd geen beschermde plantensoorten aangetroffen.
- Op de planlocatie komt naar constatering en verwachting beschermde fauna voor, dit betreft de strikt beschermde soortgroepen vogels en vleermuizen.
- Er bestaat een reële kans dat op de planlocatie in de broedtijd (globaal: half maart – half juli) broedende vogels aanwezig zijn. Activiteiten die broedende vogels verstoren mogen niet plaatsvinden. Het slopen van de hal, inclusief aangebouwde ruimten, en het verwijderen van bomen en struiken mogen daardoor niet in de vogelbroedtijd plaatsvinden, tenzij door een deskundige is vastgesteld dat geen broedende vogels aanwezig. Deze beperking geldt in principe ook voor de nieuwbouwactiviteiten indien deze plaatsvinden in de nabijheid van broedlocaties waarbij storing zou kunnen optreden.
- De geschiktheid van de Brediushal en aanbouw om als vaste verblijfslocatie voor vleermuizen te dienen, wordt beoordeeld als “matig”. Geadviseerd wordt een aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen uit te voeren. Dit onderzoek dient in verschillende seizoenen plaats te vinden.
- Indien tijdens een vervolgonderzoek vaste verblijfsplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan is voor de sloop een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist. Tevens zijn er dan in dit kader beperkingen ten aanzien van de sloop (seizoen en wijze van slopen). Naast deze zogeheten mitigerende maatregelen zal er waarschijnlijk compensatie nodig zijn. Gelet op de te verwachten soorten en de mogelijkheden die er voor mitigatie en compensatie aanwezig zijn, zal een ontheffing zeer waarschijnlijk worden afgegeven. Daarmee bestaan er vanuit de Natuurwetgeving geen belemmeringen voor de procedure in het kader van de Wro (projectbesluit dan wel de oude artikel 19 procedure).
- Sloop van gebouwen kan voor vleermuizen het beste plaatsvinden in het vroege voorjaar of het late najaar. Dit zijn voor vleermuizen de minst kwetsbare perioden. Vooruitlopend op de resultaten van een aanvullend onderzoek naar de daadwerkelijke aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen, zou dit gegeven vast kunnen worden opgenomen in de planning van de sloop.

1 Inleiding

Deze Natuurtoets heeft plaatsgevonden ten behoeve van de geplande sloop van de Brediushal en aanbouw, aan de Zaanstraat in het stedelijke gebied van Amsterdam. Na sloop zal op de locatie dienst doen voor nieuwbouw. Om te voldoen aan de natuurwetgeving, die deels geïmplementeerd is in de nieuwe Wro-procedure (projectbesluit), dient voor de geplande ontwikkeling een Natuurtoets uitgevoerd te worden.

De Gemeente Amsterdam heeft AFO Advisering & Onderzoek verzocht deze Natuurtoets uit te voeren.

Doel van de Natuurtoets is een waardering te verkrijgen van de aanwezige flora en fauna en een beoordeling te geven van de invloed van het project op deze natuurwaarden. Uiteindelijk dienen de bevindingen geplaatst te worden in het licht van de van toepassing zijnde natuurwetgeving. Op basis van deze gegevens kan worden vastgesteld of de ruimtelijke inrichting mogelijk in strijd is met de natuurwetgeving. Duidelijk dient te worden of voor de geplande inrichting een ontheffing Flora- en faunawet moet worden aangevraagd, en of eventueel mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. De voorliggende rapportage geeft de resultaten van deze Natuurtoets.

2 Aanpak

De indeling van de rapportage en de gevolgde werkwijze is als volgt:

1. beschrijving van het project en locatie
2. vaststellen relevante natuurwetgeving (toetsingskader)
3. onderzoeken welke natuurwaarden de locatie herbergt - deels geconstateerd en deels op basis van verwachting. Er is een zogenoemde quick-scan uitgevoerd.
4. effectbeoordeling: welke effecten heeft de geplande ingreep op de hier aanwezige of aangrenzende natuurwaarden
5. in hoeverre is deze ingreep in strijd met de natuurwetgeving
6. vaststellen welke stappen er verder dienen te worden ondernomen

3 Onderzoeksgebied

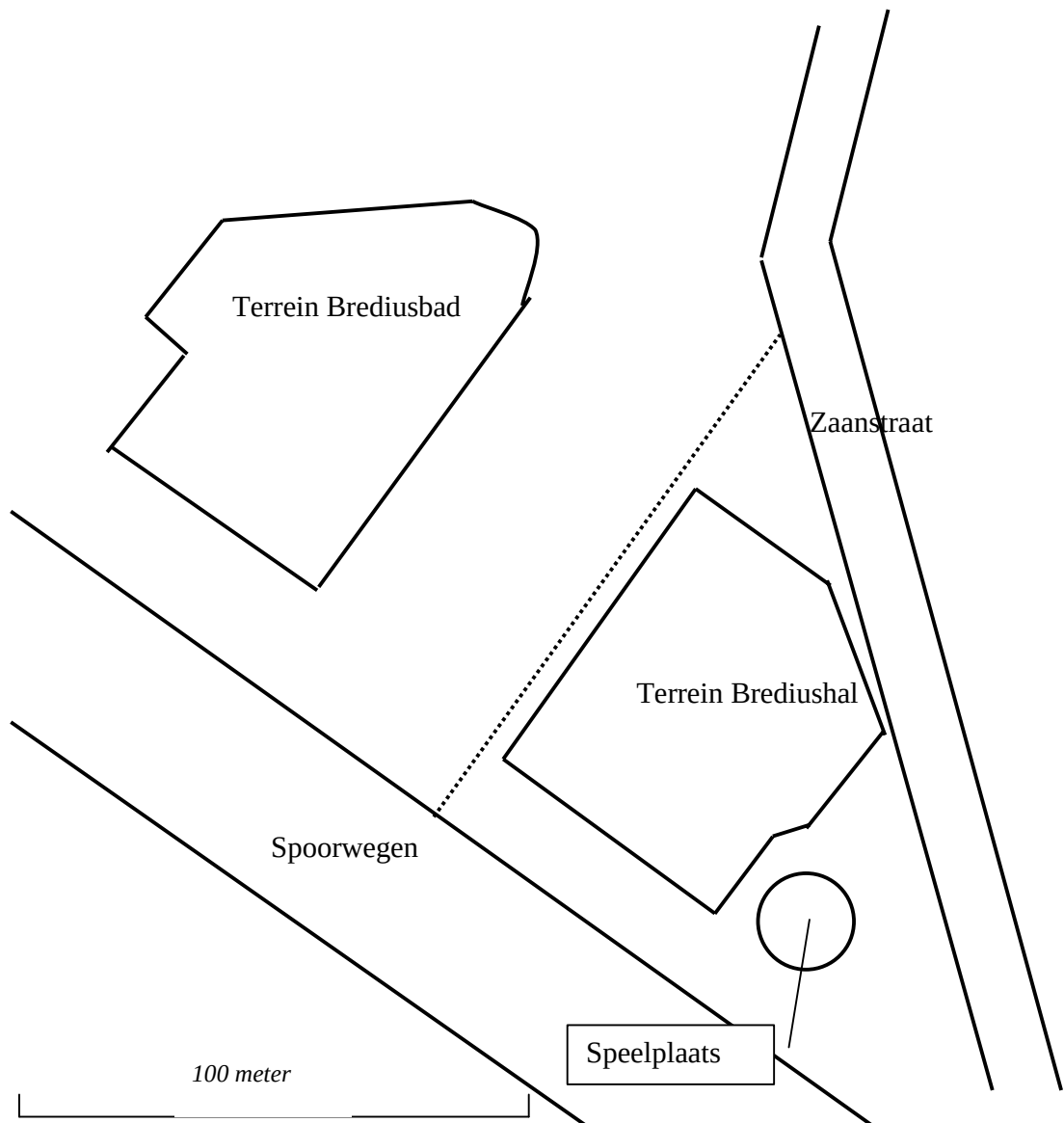
De planlocatie ligt in het stedelijke gebied van Amsterdam, aan de Zaanstraat (kilometerhok 119-489). Het terrein van de Brediushal bestaat uit een grote hal met aanbouw aan het zuidoostelijk deel. In het zuidoosten ligt een plein met speelplaats waaronder een zandbak. Het noordelijk deel van de locatie bestaat uit een grasveld dat verder onderdeel is van het Bredius (buiten)zwembad. Op dit grasveld staan enkele bomen. In de wijdere omgeving ligt ten zuidwesten van de planlocatie een rangeerterrein voor treinen, en ten noordwesten ligt havengebied. Ten oosten van de locatie ligt het stedelijke gebied van Amsterdam (Spaarndammerbuurt).

Figuur 1 Ligging van de planlocatie (rode pijl). Bewerkte topografische kaart © 2008 Topografische Dienst Emmen (grid: kilometerhokken).

4 Beschrijving ingreep

De door brand ongeschikt geworden sporthal met een grondoppervlakte van ca. 50 bij 30 meter en ca. 12 meter hoog zal worden gesloopt en op de planlocatie wordt een nieuwe sporthal gebouwd in combinatie met een 50-tal woningen. In figuur 2 is de bestaande situatie weergegeven en in figuur 3 is een eerste schets opgenomen van de mogelijke toekomstige situatie.

Figuur 2 De planlocatie in de bestaande situatie

Figuur 3 Schets van een mogelijk toekomstige inrichting (tekening website: DeKeij/Principaal).

5 Wettelijk kader

De Nederlandse wetgeving vereist dat bij voorgenomen plannen of projecten ingrijpende schade aan beschermde planten en dieren voorkomen wordt. Alleen onder voorwaarden kan hier een uitzondering op gemaakt worden. Daartoe is veelal een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke omgeving.

Voordat eventueel een aanvraag voor ontheffing van de Flora- en faunawet kan worden ingediend is een aantal stappen noodzakelijk:

1. Inventarisatie van de aanwezige natuurwaarden.
2. Waardering van de aanwezige natuurwaarden.
3. Inschatting en beoordeling van ecologische effecten van voorgenomen ingrepen.
4. Indien er schade wordt veroorzaakt, aanpassing van de voorgenomen ingrepen: bedenken van alternatieven die aantasting van natuurwaarden voorkomen.

Naast bescherming van soorten en hun leefmilieu in de Flora- en faunawet zijn in Nederland waardevolle natuurgebieden aangewezen die bescherming kennen in de Habitat- en Vogelrichtlijn en de Natuurbeschermingswet. Ruimtelijke ingrepen in deze gebieden worden vrijwel niet toegestaan, maar ook projecten in de nabijheid van deze gebieden dienen rekening te houden met deze wetgeving. Voornoemde wetgeving is er namelijk ook op gericht deze gebieden te behoeden voor activiteiten en ingrepen in aangrenzend en nabijgelegen terrein die effect hebben op deze gebieden (de “externe werking”). Ook gebieden die behoren tot de zogenoemde Ecologische Hoofdstructuur kennen een gebiedsbescherming. Op provinciaal niveau is dit landelijk zoveel mogelijk aaneengesloten netwerk uitgebreid met een provinciale ecologische hoofdstructuur.

Overheidsorganisaties en instellingen worden eveneens geacht rekening te houden met zogenoemde Rode-Lijst soorten en doelsoorten. Het betreft flora en fauna die soms geen bescherming kennen in de Flora- en faunawet maar wel behoren tot soorten die als kwetsbaar of bedreigd worden beoordeeld.

De Flora- en faunawet kent strikt verboden handelingen ten aanzien van bepaalde soorten. Naast deze specifiek omschreven verbodsbepalingen kent deze wetgeving de zogenaamde zorgplicht. Daarmee wordt in meer algemene bewoording aangegeven, dat een ieder er bewust naar dient te streven schadelijke gevolgen voor flora en fauna zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Met ingang van 22 februari 2005 is de AMvB art. 75 inzake de Flora- en faunawet in werking getreden. Door dit besluit is het in een deel van de gevallen niet meer noodzakelijk speciale ontheffing aan te vragen voor een aantal algemeen voorkomende soorten vermeld in de Flora- en faunawet. Voor een aantal andere soorten geldt dat, indien er bij bepaalde ingrepen gewerkt wordt volgens een door de minister van LNV goed gekeurde gedragscode, ook hier ontheffing niet langer noodzakelijk is.

6 Toetsingskader

6.1 Gebiedsbescherming

- **Ecologische Hoofdstructuur**

Niet relevant, geen EHS- zones aanwezig binnen potentiële effectzone.

- **Natuurbeschermingswet '98**

Niet relevant, geen NB-gebieden aanwezig binnen potentiële effectzone.

6.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is algemeen geldend en niet afhankelijk van ligging of aard van de planlocatie.

6.3 Conclusie toetsingskader

Geconcludeerd wordt dat het toetsingskader uitsluitend bestaat uit de Flora- en faunawet.

7 Aanwezige natuurwaarden in relatie tot het toetsingkader

7.1 Veldbezoek

Er werd half augustus 2008 een bezoek gebracht aan de locatie. Bij dit bezoek werd het aanwezige biotoop beoordeeld op geschiktheid voor beschermde soorten en werd de direct waarneembare flora en fauna geïnventariseerd.

7.1.1 Flora

Op de planlocatie zijn de volgende soorten waargenomen:

Flora (augustus 2008)			
Gewone vlier	Bijvoet	Grote brandnetel	Heermoes
Bitterzoet	Haagwinde	Bezemkruiskruid	Tarwe
Engels raaigras	Ridderzuring	Brede weegbree	Akkerkool
Gewone braam	Klimop	Eenstijlige meidoorn	Gewone es
Gewone esdoorn	Straatgras	Haagbeuk	Akkerdistel
Rimpelroos	Iep	Gewone liguster	Gewone melkdistel
Gewone rolklaver	Smalle weegbree	Canadese fijnstraal	Sint Janskruid
Melganzevoet	Hondsdrif	Kropaar	Teunisbloem
Peen	Heggenrank	Lijsterbes	Jacobskruiskruid
Rode kornoelje	Late guldenroede	Koninginnekruid	Robertskruid
Aardbei (c.v.)	Kroontjeskruid	Groot hoefblad	Bergbasterdwederik
Rode klaver	Zomereik (z.l.)	Grauwe wilg (z.l.)	Duinriet

Tabel 1: Waargenomen flora (z.l. = zaling; c.v. = cultuur variant)

7.1.2 Fauna

Vogels

Op de planlocatie zijn algemeen voorkomende soorten van het stedelijke gebied waargenomen zoals Houtduif en Merel.

Insecten

Op de planlocatie zijn de volgende algemene soorten waargenomen: Klein koolwitje, Kleine vuurvliinder en een Steenrode heidelibel.

7.2 Te verwachten beschermde soorten

Flora

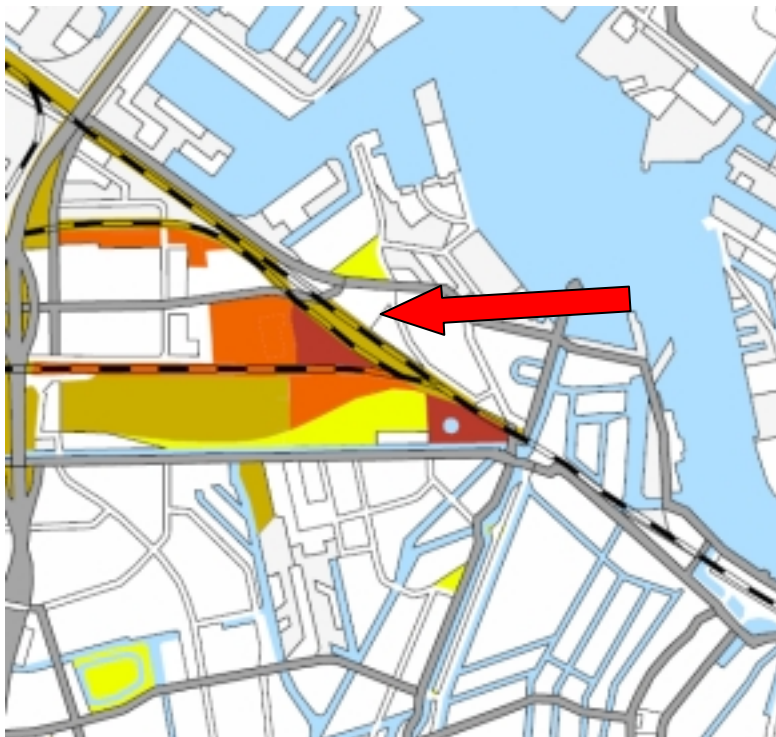
Geen.

Vogels

Op de planlocatie kunnen algemeen voorkomende soorten van het stedelijke gebied broeden, zoals Roodborst, Huismus en Winterkoning.

Zoogdieren

Op de planlocatie zijn naast Bruine rat en Huismuis mogelijke algemeen voorkomende soorten aanwezig zoals: Bosmuis, Bosspitsmuis en mogelijk Huisspitsmuis. Het gebied kan onderdeel zijn van het leefgebied van de Egel. Mogelijk gebruiken vleermuizen de hal en/of aanbouw als vaste verblijfplaats. Deze bieden hiervoor mogelijkheden (daken, boeidelen). Het is aannemelijk dat de planlocatie door vleermuizen als foerageergebied wordt gebruikt.

Figuur 4. Uitsnede Natuurwaardenkaart Amsterdam. De pijl geeft de ligging van de planlocatie aan. De kleuren zijn een maat voor de aanwezige natuurwaarden (oplopend van geel naar rood). Bron. Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam

Volgens de kwalificatie die ten grondslag ligt aan de Natuurwaardenkaart (Figuur 4), komt de planlocatie niet in aanmerking als zone met belangrijke natuurwaarden. De Natuurwaardenkaart Amsterdam (2002) is vastgesteld als basiskaart voor alle planvorming in Amsterdam.

7.3 Conclusie

Op de planlocatie komen enkele strikt beschermde soorten voor: vogels en mogelijk vleermuizen. Op en rondom de planlocatie kunnen vogels van het stedelijke gebied broeden. De planlocatie maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied en mogelijk gebruiken vleermuizen de hal als vaste verblijfsplaats. Er dient een aanvullend vleermuisonderzoek plaats te vinden. De overige fauna betreft algemene soorten.

8 Effectbeoordeling relevante soorten

Algemeen

Bij de realisatie van het plan zullen de effecten zich met name voordoen in het plangebied, maar er zal enige verstoring te verwachten zijn in een groter gebied dan de exacte bouwlocatie. Dit wordt veroorzaakt door bouwactiviteiten (bouwmaterieel en bouwmaterialen).

Broedlocatie vogels

De gebieden waar op de locatie gesloopt en gebouwd gaat worden en waar bomen en struiken verwijderd zullen worden, bieden mogelijk broedgelegenheid aan meerdere vogelsoorten (Merel, Houtduif, Roodborst, Huismus en Winterkoning). Vanwege deze ingrepen is er risico op verstoring van broedende vogels.

Vleermuizen

De locatie vormt mogelijk onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. De sloop van de hal en nieuwbouw heeft geen tot een zeer geringe afname van het foerageergebied tot gevolg, en dit houdt tevens in dat zelfs op het niveau van het individu slechts een zeer gering negatief effect te verwachten is. Tijdens de sloop verdwijnen er mogelijke wel vaste verblijfsplaatsen.

9 Consequenties t.a.v. de Natuurwetgeving

9.1 Flora- en faunawet

Relevant in dit kader zijn vogelsoorten die kunnen broeden op de planlocatie (gebouwen en struiken en bomen).

9.2 Fauna

Vogels

Een mogelijke verstoring van de voorgenomen plannen op broedgelegenheden van de Merel, Houtduif, Roodborst, Huismus en Winterkoning (FF- wet Tabel 2 - Overige soorten) wordt reëel geacht. Het kappen van bomen en verwijderen van struiken dient zodoende buiten het broedseizoen plaats te vinden (broedseizoen ligt globaal tussen half maart en half juli). Dit geldt ook voor activiteiten aan de hal, die verstorend kunnen werken. Werkzaamheden kunnen uitsluitend tijdens het broedseizoen plaatsvinden indien er voorafgaande aan de werkzaamheden geconstateerd is dat er geen broedend vogels aanwezig zijn.

Vleermuizen

Indien vaste verblijfplaatsen van vleermuizen (FF-wet tabel 3 - Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB) in de hal worden aangetroffen, dan zullen deze tijdens de sloop verdwijnen. In dat geval dient een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd, en dienen mitigerende- en compenserende maatregelen uitgevoerd te worden.

Geadviseerd wordt een onderzoek naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen uit te voeren om schade aan vleermuizen, en daarmee overtreding van de Flora- en faunawet, te voorkomen.

Sloop van gebouwen kan het beste plaatsvinden in het vroege voorjaar of het late najaar. Indien vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan kan dit als voorwaarde ten grondslag liggen aan een dan vereiste ontheffing. Hier zou met de planning van de sloop reeds rekening mee kunnen worden gehouden. Dit vooruitlopend op de resultaten van het geadviseerde aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen, dat niet eerder dan najaar 2009 zou kunnen worden afgerond.

10 Aanbevelingen

- De planning van de activiteiten, met name sloop en het verwijderen van groen (struweel, bomen) dient goed te worden ingepland en geplaatst te worden in het licht van de beperkingen die er vanuit de Flora- en faunawet zijn.
- Vanwege de mogelijke aanwezigheid van vaste verblijfsplaatsen voor vleermuizen, dient er een aanvullend onderzoek plaats te vinden.
- De momenteel toegepaste bouwmethoden, waarbij sterk de nadruk ligt op isolatie, levert voor vleermuizen steeds minder geschikte verblijfslocaties op in het stedelijke gebied. De gemeente of grotere woningbouwcoöperaties zouden er goed aan doen te onderzoeken of er bij nieuwbouwprojecten geschikte verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen - maar ook voor de Huismus - gecreëerd kunnen worden. Deels kan dit eenvoudig plaatsvinden door bij enkele hiervoor geschikte gebouwen enkele speciale stenen in te metselen of door gebruikmaking van enkele speciale dakpannen. Daarmee blijven deze soorten niet alleen behouden voor het stedelijke gebied, maar het vergroot en vergemakkelijkt sterk de kans op het verkrijgen van een ontheffing indien in een nabijgelegen te slopen pand wel vleermuizen worden aangetroffen. De voorwaarde die aan een het verlenen van ontheffing gesteld kan worden is namelijk dat regionaal de populatie behouden blijft. Door vooraf hierop in te spelen en beleid te ontwikkelen kan hier zondermeer aan voldaan worden.

Bijlage 1: foto-impressie planlocatie

Foto 1 Zicht op het zuidelijke deel van de planlocatie: Op de achtergrond de Brediusshal met ervoor aanbouw en op de voorgrond een deel van het speelplein.

Foto 2 Zicht op het zuidelijke deel van de planlocatie: Speelplein met zandbak

Foto 3 Zicht op het noordwestelijke deel van de planlocatie: De westpunt van de Brediushal en enkele bomen die op het aangrenzende terrein staan

Foto 4 Zicht op de noordwestelijke deel van de planlocatie: De Brediusshal met op de voorgrond een grasveld en bomen

Foto 5 Zicht op noordwestelijke deel van het plangebied, de bomen zullen plaats maken voor nieuwbouw